

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Uzp 617/11
26.12.2012. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Snežane Živković, predsednika veća, Olge Đuričić i Vere Pešić, članova veća, sa savetnikom suda Radojkom Marinković, kao zapisničarem, odlučujući o zahtevu D.M. osuđenika u pritvoru u ..., koji je podnet preko punomoćnika I.B.K., advokata iz B., za preispitivanje sudske odluke - presude Upravnog suda 11 U 9266/11 od 20.10.2011. godine, uz učešće protivne stranke Nacionalnog saveta za saradnju sa međunarodnim krivičnim tribunalom za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine, u predmetu ponavljanja upravnog postupka u pravnoj stvari dodele materijalne pomoći, u nejavnoj sednici veća održanoj dana 26.12.2012. godine, doneo je

P R E S U D U

Zahtev se UVAŽAVA i PREINAČAVA presuda Upravnog suda 11 U 9266/11 od 20.10.2011. godine tako što se tužba tužioca D.M. uvažava i poništava rešenje Nacionalnog saveta za saradnju sa međunarodnim krivičnim tribunalom za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine broj 3/0-19/26-11-01 od 21.07.2011. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom odbijena je tužba D.M. podneta protiv osporenog rešenja Nacionalnog saveta za saradnju sa međunarodnim krivičnim tribunalom za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine, br. 3/0-19/26-11-01 od 21.07.2011. godine. Osporenim rešenjem je odbijen prigovor tužioca podnet protiv rešenja predsednika Nacionalnog saveta za saradnju sa međunarodnim tribunalom za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine, broj 3/0-19/23-11-01 od 23.maja 2011. godine, kojim je odbijen predlog tužioca za ponavljanje postupka okončanog rešenjem istog organa, broj 3/0-19/17-10-01 od 09.12.2010. godine, a kojim je delimično usvojen zahtev tužioca i članovima uže porodice odobrena isplata cene dve dodatne avionske karte na relaciji Beograd-Amsterdam-Beograd, dok je u preostalom delu zahtev odbijen.

Zahtevom za preispitivanje sudske odluke podnosilac osporava zakonitost pobijane presude zbog povrede zakona, drugog propisa ili opšteg akta i povreda pravila postupka koje su od uticaja na rešenje stvari. Smatra da je suprotan čl. 77. i čl. 74. Zakona o opštem upravnom postupku stav suda prema kome je rešenje tuženog od 09.12.2010. godine pravilno dostavljeno tužiočevom bratu V.M. Ukazuje da u konkretnom slučaju nije ispoštovano lično dostavljanje i da je dostavljač morao da se obavesti kada će punomoćnik tužioca, njegova supruga M.M., (obzirom da se u to vreme nije nalazila u Srbiji), biti u mogućnosti da primi pismeno. Sa iznetog su pogrešni i navodi da je tužilac mogao blagovremeno podneti prigovor budući je njegov brat primio rešenje 21.12.2010. godine, a računajući period od dostavljanja do hospitalizacije primaoca. Nalazeći da su, kod navedenih zakonskih odredbi, data tumačenja hipotetička i bez zakonskog osnova, predlaže da Vrhovni kasacioni sud uvaži zahtev i preinači pobijanu presudu. Posebno ukazujući na načelo zabrane diskriminacije propisano u Ustavu i tačku 9. Odluke o uslovima za dodelu materijalne pomoći određenim kategorijama optuženih pred međunarodnim krivičnim tribunalom, moli da se porodici tužioca omogući ista naknada kao i drugim haškim optuženicima srpskog državljanstva i time zadovolji pravda i ravnopravnost.

Protivna stranka u odgovoru na zahtev ostaje u svemu pri izjašnjenju iz odgovora na tužbu od 03.10.2011. godine.

Postupajući po podnetom zahtevu i ispitujući pobijanu presudu u granicama zahteva, u smislu člana 54. Zakona o upravnim sporovima ("Sl. glasnik RS" 111/09), Vrhovni kasacioni sud je našao da je zahtev dozvoljen i osnovan.

Iz spisa predmeta proizlazi da je osporeno rešenje, čija je zakonitost cenjena pobijanom presudom, doneo Nacionalni savet za saradnju sa međunarodnim krivičnim tribunalom za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine, a na osnovu, između ostalih propisa, tačke 8. Odluke o uslovima za dodelu materijalne pomoći određenim kategorijama optuženih pred međunarodnim krivičnim tribunalom za krivično gonjenje lica odgovornih za teška

kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine i članovima njihovih porodica („Sl. list SCG“ 23/2003,33/2003,21/2005). Tačkom 7. navedene Odluke je propisano da rešenje o ostvarivanju prava na materijalnu pomoć donosi predsednik Nacionalnog saveta, a tačkom 8. iste Odluke je propisano da na rešenje doneto na osnovu tačke 7. ove odluke stranka može uložiti prigovor u roku od 8 dana od dana donošenja rešenja, te da o prigovoru odlučuje Nacionalni savet. To znači da je navedenom odlukom nadležnost za odlučivanje po prigovoru utvrđena u okviru istog organa, pri čemu je rešenje doneto po prigovoru u svojstvu ovlašćenog lica potpisao predsednik Nacionalnog saveta, odnosno isto lice koje je potpisalo rešenje protiv koga je uloženi prigovor. Članom 216. Zakona o opštem upravnom postupku je propisano da se za rešavanje u drugom stepenu ne može utvrđivati nadležnost u okviru organa koji je u upravnoj stvari rešavao u prvom stepenu. Stoga, Vrhovni kasacioni sud nalazi da rešavanje Nacionalnog saveta po prigovoru podnetom na osnovu tačke 8. Odluke o uslovima za dodelu materijalne pomoći određenim kategorijama optuženih pred međunarodnim krivičnim tribunalom za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine i članovima njihovih porodica, predstavlja jednostepeno odlučivanje, jer je nadležnost za odlučivanje po prigovoru utvrđena u okviru istog organa koji je doneo i prvostepeno rešenje, a ne nekog drugog neposredno višeg organa. Prema tome, prigovor se ne može smatrati žalbom, kao devolutivnim pravnim sredstvom u upravnom postupku, pa ni odluka po prigovoru drugostepenim upravnim aktom. Članom 49. stav 1. Zakona o upravnim sporovima je propisano da protiv pravnosnažne odluke Upravnog suda stranke i nadležni javni tužilac mogu da podnesu Vrhovnom kasacionom sudu zahtev za preispitivanje sudske odluke. Članom 49. stav 2. tačka 3. istog Zakona je propisano da zahtev može da se podnese u stvarima u kojima je u upravnom postupku bila isključena žalba. Sa tih razloga, dozvoljen je zahtev za preispitivanje pravnosnažne odluke Upravnog suda donete u upravnom sporu o oceni zakonitosti rešenja koje je po prigovoru doneo Nacionalni savet za saradnju sa međunarodnim krivičnim tribunalom za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine, u primeni Odluke o uslovima za dodelu materijalne pomoći određenim kategorijama optuženih pred međunarodnim krivičnim tribunalom za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine i članovima njihovih porodica ("Sl. list SCG" 23/2003, 33/2003 i 21/2005).

Ocenjujući zakonitost pobijane presude, Vrhovni kasacioni sud nalazi da se osnovano navodima zahteva ukazuje da je tom presudom povređen zakon na štetu tužioca. Ovo jer se iz pobijane presude, navoda zahteva, spisa predmeta Upravnog suda 11 U 9266/11 i dostavljenih spisa predmeta tuženog, vidi da je rešenjem broj 3/0-19/17-10-01 od 09.12.2010. godine, kojim je okončan postupak čije se ponavljanje traži, tuženi organ rešavao po zahtevu D.M., osuđenika u pritvoru u ..., koji je u njegovo ime i u svoje lično ime podnela supruga M.M., dana 12.11.2010. godine, za dodelu materijalne pomoći za posete porodice u 2010. godini. Označenim rešenjem od 09.12.2010. godine, delimično je usvojen zahtev D.M. od 12.11.2010. godine, i članovima uže porodice odobrena isplata cene dve dodatne avionske karte na relaciji Beograd-Amsterdam-Beograd, dok se u preostalom delu zahtev odbija. U istom rešenju stranci je data pouka o pravnom leku, prema kojoj u roku od osam dana od prijema rešenja može izjaviti prigovor Nacionalnom savetu za saradnju sa međunarodnim krivičnim tribunalom za bivšu Jugoslaviju. Među strankama nije sporno, a iz potpisa i datuma na rešenju, čija se kopija nalazi u dostavljenim spisima, vidi se da je ovo rešenje primio V.M., dana 21.12.2010. godine, u prostorijama Nacionalnog saveta. U spisima se ne nalazi punomoć kojom su podnosioci zahteva ovlastili V.M. za zastupanje ili za primanje pismena u predmetnom postupku.

Prema obrazloženju pobijane presude, tuženi organ je osporenim rešenjem pravilnom primenom člana 239. tač. 1. i 9. Zakona o opštem upravnom postupku, cenio predlog tužioca za ponavljanje postupka u kome nije naveden pravni osnov odnosno ni jedan od razloga za ponavljanje postupka. Ovo jer je, imajući u vidu da tokom postupka tužilac nije osporavao činjenicu da je rešenje od 09.12.2010. godine primio njegov brat i da je po tom rešenju 23.12.2010. godine izvršena isplata iznosa od 34.531,00 dinar, utvrdio da je tužilac mogao blagovremeno podneti prigovor, budući da je njegov brat V.M. primio rešenje 21.12.2010. godine, a hospitalizovan je 31.03.2011. godine, što znači po proteku roka od tri meseca od dana prijema rešenja. Prema obrazloženju osporenog rešenja, time je rešenje predsednika Nacionalnog saveta od 09.12.2010. godine, uredno dostavljeno podnosiocima i postalo konačno 29.12.2010. godine, istekom roka za prigovor. Izvršenom dostavom podnosioci nisu lišeni mogućnosti da blagovremeno izjave prigovor protiv tog rešenja, i data im je svaka mogućnost da učestvuju u postupku, zbog čega ne stoji razlozi za ponavljanje postupka predviđeni članom 239. tač. 9. Zakona o opštem upravnom postupku. U konkretnom slučaju, i po oceni Upravnog suda, nisu ispunjeni uslovi za ponavljanje postupka okončanog rešenjem od 09.12.2010. godine, jer tužilac nije učinio verovatnim okolnost na kojoj zasniva predlog za ponavljanje postupka. Po nalaženju Upravnog suda, tuženi organ je trebalo da primenom člana 246. stav 2. Zakona o opštem upravnom postupku, zaključkom odbaci predlog za ponavljanje postupka, mada ni odbijanjem predloga, imajući u vidu konačan ishod, nije povredio zakon na štetu tužioca. Odredbom člana 77. stav 1. Zakona o opštem upravnom postupku propisano je da se dostavljanje mora izvršiti lično licu kome je pismeno namenjeno kada je takvo dostavljanje određeno ovim zakonom ili drugim propisom, kada od dana dostavljanja počinje teći rok koji se ne može produžiti ili kad to naročito odredi organ koji je naredio dostavljanje.

Po shvatanju Vrhovnog kasacionog suda, obavezno lično dostavljanje rešenja u upravnom postuku motivisano je pravnim dejstvima koje to pismeno ima za stranku. Ličnim dostavljanjem rešenja kojim je upravni organ rešio po zahtevu stranke o upravnoj stvari koja je predmet postupka, stranka se upoznaje sa donetom odlukom i razlozima te odluke i daje joj se mogućnost da blagovremeno koristi propisana pravna sredstva u zaštiti svojih prava i na zakonu zasnovanih interesa.

Polazeći od iznetog, Vrhovni kasacioni sud nalazi da se ne može smatrati da je rešenje predsednika Nacionalnog saveta broj 3/0-19/17-10-01 od 09.12.2010. godine, uredno dostavljeno dana 21.12.2010. godine, tako što je umesto D.M., odnosno njegovom punomoćniku, supruzi M., uručeno V.M., licu koje stranke nisu ovlastile za

zastupanje niti za primanje pismena u predmetnom postupku. Ovo tim pre što se iz spisa vidi da dostava stranci nije ni pokušana, već je V.M. prijem rešenja potpisao u prostorijama Nacionalnog saveta, zbog čega se po oceni ovog suda, izvršena dostava ne može ni upodobiti lično izvršenoj dostavi rešenja. Stoga, takvo dostavljanje ne može imati pravnu važnost, niti proizvoditi pravne posledice na štetu stranke.

Sa navedenih razloga Vrhovni kasacioni sud nalazi da je pogrešno zaključivanje iz obrazloženja pobijane presude da nisu ispunjeni uslovi za ponavljanje postupka jer tužilac nije učinio verovatnim okolnost na kojoj zasniva predlog za ponavljanje postupka. Po oceni ovog suda, tuženi organ je dostavljanjem rešenja predsednika Nacionalog saveta od 09.12.2010. godine, na način suprotan navedenom članu 77. Zakona o opštem upravnom postupku, i konstatovanjem činjenice da je od tako izvršene dostave 21.12.2010. godine, to rešenje postalo konačno istekom roka za prigovor odnosno 29.12.2010. godine, onemogućio stranku da učestvuje u postupku blagovremenim korišćenjem propisanog pravnog sredstva, prigovora, u zaštiti svojih prava i na zakonu zasnovanih interesa, a što je kao jedan od razloga za ponavljanje postupka propisano članom 239. tač. 9. Zakona o opštem upravnom postupku.

Sa svega iznetog Vrhovni kasacioni sud je našao da je zahtev za preispitivanje sudske odluke osnovan, pa je na osnovu člana 55. stav 2. Zakona o upravnim sporovima, uvažio zahtev za preispitivanje pobijane presude Upravnog suda i istu preinačio tako što je uvažio tužbu i poništio osporeno rešenje tuženog od 21.07.2011. godine. U izvršenju ove presude tuženi organ je dužan da u ponovnom postupku, pravilnom primenom odredaba Zakona o opštem upravnom postupku, donese novu na zakonu zasnovanu odluku o prigovoru podnosioca podnetom protiv rešenja predsednika Nacionalnog saveta za saradnju sa međunarodnim tribunalom za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine, broj 3/0-19/23-11-01 od 23.maja 2011. godine.

PRESUĐENO U VRHOVNOM KASACIONOM SUDU

dana 26.12.2012. godine, Uzp 617/11

Zapisničar,

Radojka Marinković,s.r.

Predsednik veća - sudija,

Snežana Živković,s.r.